

Jak wpływać na decyzje samorządu? Przegląd narzędzi partycypacji

Blok III: Dialog

organizator:

FUNDACJA
IM. STEFANA BATOREGO

Masz
Głos

Prowadzący

Małgorzata Łosiewicz

Koordynatorka regionalna Masz Głos, socjolożka, badaczka miejska, projektantka usług.

Współzałożycielka Stowarzyszenia Rozwoju „Inspiracje”, które od dziesięciu lat przygląda się kampaniom wyborczym w wymiarze lokalnym, sprawdza uczciwość kandydatek i kandydatów. Od 14 lat prowadzi działania edukacyjne w zakresie narzędzi partycypacji i procesu wyborczego.

Czy zajmiemy się dzisiaj?

- Obywatelska Inicjatywa Uchwałodawcza
- Konsultacje społeczne
- Ciała doradcze
- Raport o stanie gminy
- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

- Podstawa prawna
- Czego dotyczy narzędzie
- Jak z niego skorzystać
- O czym warto pamiętać
- Co dalej...

Obywatelska Inicjatywa Uchwałodawcza

Podstawa prawna

Art. 41a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym

Czego dotyczy narzędzie

Pozwala mieszkańcom na tworzenie lokalnego prawa

Jak z niego skorzystać

- Sprawdź czy w gminie podjęto uchwałę zawierającą szczegółowe zasady wprowadzania obywatelskich inicjatyw uchwałodawczych;
- Grupa mieszkańców musi liczyć: 100, 200, 300 osób.
- Projekt uchwały staje się przedmiotem obrad rady gminy na najbliższej sesji po złożeniu projektu, jednak nie później niż po upływie 3 miesięcy od dnia złożenia projektu.
- Komitet inicjatywy uchwałodawczej ma prawo wskazywać osoby uprawnione do reprezentowania komitetu podczas prac rady gminy.

Obywatelska Inicjatywa Uchwałodawcza

O czym warto pamiętać

- Komitet posiadający poparcie mieszkańców – nie mniej niż.... – inaczej będzie to błąd formalny
- Pisanie projektów uchwał z uwzględnieniem źródła finansowania
- Warto szukać sojuszników, zaangażować lokalne media
- Kampania wokół inicjatywy

Co dalej...

- Analiza uzasadnienia
- Przygotowanie kolejnej inicjatywy

Podstawa prawna

Art. 5a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym

Czego dotyczy narzędzie

Możliwość współtworzenia lokalnego prawa, możliwość współdecydowania o sprawach istotnych dla mieszkańców

Jak z niego skorzystać

- Konsultacje w wypadkach przewidzianych ustawą (m.in. zagospodarowanie przestrzenne, budżet gminy, program współpracy z organizacjami pozarządowymi)
- Sprawdź, czy gmina przyjęła regulamin konsultacji społecznych (zasady i tryb przeprowadzania konsultacji)
- Złóż wniosek o przeprowadzenie konsultacji, sprawdź Biuletyn Informacji Publicznej

O czym warto pamiętać

- Między dobrą praktyką a prawem (nakazem)
- Wyniki konsultacji społecznych nie są wiążące
- Konsultacje, niedotrzymane terminy, skarga

Podstawa prawna

Art. 5b i 5c ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Gminna Rada Seniorów, Młodzieżowa Rada Gminy), art. 41e do 41j ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Rada Działalności Pożytku Publicznego)

Czego dotyczy narzędzie

Forma udziału mieszkańców we współzarządzaniu gminą.

Jak z niego skorzystać

- Sprawdź czy w gminie funkcjonują ciała doradcze oraz w jaki sposób powoływani są członkowie tych organów i jaki mają zakres kompetencji
- Gminne Komitety Rewitalizacji, Komisje Urbanistyczne, Rady Osób z Niepełnosprawnościami, Rady Kultury, Rady Seniorów, Młodzieżowe Rady Gmin, Rady Organizacji Pozarządowych, RDPP (na wniosek 5 ngosów), itp...
- Funkcja doradcza: opiniowanie uchwał / strategii rozwoju, zgłaszanie wniosków, MRG i RS – uproszczona ścieżka inicjatywy uchwałodawczej
- Jeśli nie ma w gminie ciała doradczego – wniosek, petycja

**Jakie ciała doradcze
dopuszczają ustawy:**

- Gminna Rada Seniorów
(art. 5c ustawy o samorządzie gminnym)
- Młodzieżowa Rada Gminy
(art. 5b ustawy o samorządzie gminnym)
- Rada Działalności Pożytku Publicznego
(art. 41e ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie)
- Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna
(art. 8 ust.3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym)
- Rada Sportu
(art. 30 ustawy o sporcie)
- Gminny Komitet Rewitalizacji
(art. 7 ustawy o rewitalizacji)
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
(art. 4 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi)

Podstawa prawna

art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym

Czego dotyczy narzędzie

Wójt (burmistrz, prezydent) przedstawia radzie gminy raport o stanie gminy: podsumowanie działalności wójta, w tym realizacja polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego (jeśli dotyczy)

Jak z niego skorzystać

- Warto zapytać mieszkańców o to, co jest ważne dla nich – co chcieliby wiedzieć
- Zaangażuj radnych!
- Raport powinien być opublikowany z odpowiednim wyprzedzeniem
- W debacie nad raportem mieszkańcy mogą zabrać głos: należy złożyć pisemne zgłoszenie poparte podpisami do przewodniczącego rady
- Liczba podpisów: co najmniej 20 lub 50 (dla gmin do 20.000 i powyżej 20.000 mieszkańców)
- Zgłoszenie: najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień sesji

O czym warto pamiętać

- Rada gminy może przyjąć uchwałę określającą szczegółowe wymogi dotyczące zawartości raportu (odpowiednio wcześniej)
- Raport przedstawiany jest do 31 maja
- Raport rozpatrywany jest na sesji absolutoryjnej (zwykle do 30 czerwca)
- Ustawa określa minimalny zakres, można go rozszerzyć
- Raport jest dla mieszkańców!
- Liczba mieszkańców biorących udział w debacie: 15 (chyba, że rada postanowi zwiększyć liczbę)
- Rada przeprowadza głosowanie nad udzieleniem wotum zaufania
- Nieudzielenie wotum w dwóch kolejnych latach – możliwość przeprowadzenia referendum (uzasadnienie)
- Błędy w raporcie – to nie jest akt prawny

Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Podstawa prawna

art. 5a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Czego dotyczy narzędzie

Określenie zasad współpracy między samorządem a organizacjami pozarządowymi, (w tym określenie możliwego wsparcia w działalności, określenie rodzajów priorytetowych zadań)

Jak z niego skorzystać

- Roczny program współpracy uchwalany jest do 30 listopada (do 31 maja wójt/burmistrz/prezydent przedstawia radzie gminy sprawozdanie z realizacji programu)
- Obowiązkowe konsultacje (kultura współpracy, Biuletyn Informacji Publicznej)
- Zakres programu
- Powołanie zespołu (wniosek, petycja)
- Gmina może uchwalić program wieloletni

Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Roczny program współpracy zawiera:

Cel główny i cele szczegółowe, zasady, przedmiot i zakres współpracy, formy współpracy, priorytetowe zadania publiczne, czas i sposób realizacji programu oraz kwotę na to przeznaczoną, sposób oceny realizacji programu, opis sposobu tworzenia programu i wnioski z konsultacji, tryb powoływania i zasady działania komisji otwartych konkursów ofert.

Przykłady współpracy finansowej:

- wynajem lub dzierżawa na preferencyjnych warunkach lokali i obiektów gminy,
- wspieranie w ramach funduszu wkładów własnych projektów współfinansowanych przez pieniądze zewnętrzne,
- regranting,
- stosowanie klauzul społecznych przy zakupie usług,
- pożyczki na realizację zadań publicznych skierowanych do mieszkańców.

Przykłady współpracy pozafinansowej:

- udostępnianie sprzętu, sal,
- organizowanie otwartych spotkań dla przedstawicieli obydwu stron,
- prowadzenie wspólnych przedsięwzięć, m.in. konferencji, kampanii 1,5%,
- pomoc w nawiązywaniu zagranicznych kontaktów społecznych i samorządowych,
- promowanie działań, w tym w mediach samorządowych,
- prowadzenie, udostępnianie i aktualizowanie bazy danych o lokalnych organizacjach pozarządowych,
- udzielanie rekomendacji, wsparcie techniczne czy merytoryczne poprzez m.in. Centra Organizacji Pozarządowych.

Utrwal wiadomości i sprawdź swoją wiedzę!

Zapraszamy również do bazy wiedzy na stronie www.maszglos.pl

Masz pytania?

Zapraszamy do społeczności Masz Głos na Facebooku

www.maszglos.pl

<https://www.facebook.com/maszglos/>